

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія з педагогічної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ

«__» _____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДИТЯЧА ПСИХОЛОГІЯ

для студентів

спеціальності	<i>012 Дошкільна освіта</i>
освітньої програми	<i>012.00.01 Дошкільна освіта</i>
освітньо-кваліфікаційного рівня	<i>молодший спеціаліст</i>

Київ – 2021

Розробник:

Павлюк Юлія Андріївна, викладач циклової комісії з педагогічної освіти Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Павлюк Юлія Андріївна, викладач циклової комісії з педагогічної освіти Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії з педагогічної освіти

Протокол від 5 січня 2021 р. № 6

Голова циклової комісії АД Альона ДОЦЕНКО

Робочу програму перевірено

14 січня 2021 р.

Заступник директор з навчально-методичної роботи ЗГ Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директор з навчальної роботи ЯК Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	3 /90
Курс	2
Семестр	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	3
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин, в тому числі:	90
Аудиторні	42
Модульний контроль	6
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	42
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формувати у студентів уявлення про психологічні закономірності, етапи, умови і критерії психічного розвитку дітей раннього і дошкільного віку; психолого-педагогічну готовність майбутніх вихователів до професійної діяльності.

Вивчення даної навчальної дисципліни спрямоване на формування у студентів таких **компетентностей:**

- обізнаність з особливостями психічного розвитку дітей дошкільного віку;
- обізнаність із закономірностями розвитку емоційно-вольової сфери та індивідуально-психологічних особливостей дітей дошкільного віку;
- обізнаність з основними положеннями психологів-класиків і сучасних психологів щодо виховання й розвитку дітей дошкільного віку;
- обізнаність із закономірностями особистісного розвитку людини на різних вікових етапах;
- володіння вміннями аналізувати суть соціальної ситуації розвитку дитини, прогнозувати можливості її розвитку і наслідки;
- здатність планувати, організовувати і реалізовувати дослідження психічних особливостей дітей дошкільного віку;
- здатність і готовність здійснювати елементарні форми психологічної допомоги та корекції поведінки дітей дошкільного віку;
- здатність і готовність здійснювати методи психологічної діагностики розвитку дитини;

- здатність аналізувати показники психічного розвитку дошкільника, визначати на їхній основі рівень психічного розвитку дитини;
- здатність прогнозувати і проектувати розвиток дитини;
- здатність творчо й оперативно реалізовувати знання, фахові уміння й навички у професійній діяльності задля створення освітнього середовища закладу дошкільної освіти;
- готовність до особистісно-значущої позитивної мотивації професійно-педагогічної діяльності, творення власного педагогічного досвіду.

3. Результати навчання за дисципліною

1. Розуміти значущість обраної професії.
2. Бути обізнаним щодо особливостей розвитку пізнавальної сфери дошкільників.
3. Бути обізнаним щодо закономірностей розвитку емоційно-вольової сфери та індивідуально-психологічних особливостей дітей дошкільного віку.
4. Здатність здійснювати елементарні форми психологічної допомоги та корекції поведінки дітей дошкільного віку.
5. Володіти уміннями структурувати наукові і практичні знання з дитячої психології для ефективного розв'язання освітніх завдань дошкільної освіти.
6. Здатність і готовність виховувати, розвивати дитину дошкільного віку, забезпечувати її комфортне перебування в реаліях сучасного життя.
7. Застосовувати психологічне діагностування для створення освітніх програм та індивідуального освітнього маршруту дитини.
8. Володіти уміннями здійснювати психолого-педагогічний супровід дитини та сім'ї.
9. Здатність до творчого вирішення професійно-практичних завдань.
10. Уміти брати відповідальність за власний вибір вирішення професійних завдань.
11. Здатність до постійного особистісного та професійного вдосконалення.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт				
	Усього	Аудиторна:			
		Лекції	Семін.	Практ.	Сам.р.
Змістовий модуль 1. Основи дитячої психології					
1. Предмет і структура дитячої психології	5	2	-	-	3
2.Методологія і методи дитячої психології.	6	2	-	1	3
3. Проблеми психічного розвитку особистості	6	2	-	1	3
4. Розвиток пізнавальної сфери дітей раннього і дошкільного віку	7	2	2	-	3
Модульний контроль	2			2	
Разом	26	8	2	2	12
Змістовий модуль 2. Психологічні особливості дитини у фазі новонародженості, немовлячому і ранньому віці					
5. Психічний розвиток дитини у фазі новонародженості	6	2	-	-	4
6. Немовлячий вік і його особливості	8	2	-	2	4
7.Особливості психічного розвитку дітей раннього віку	8	2	-	2	4
8. Психологічна характеристика діяльності дитини у дошкільному віці	8	2	2	-	4
Модульний контроль	2				
Разом	32	8	2	4	16
Змістовий модуль 3. Розвиток емоційно-вольової сфери та індивідуально-психологічних особливостей дітей дошкільного віку					
9. Особливості емоцій та почуттів дітей дошкільного віку	7	2	2	-	3
10. Передумови і умови розвитку особистості дитини дошкільного віку	8	2	2	-	4
11. Розвиток темпераменту дітей дошкільного віку	7	2	-	2	3
12. Психологічна готовність дитини до школи	8	2	-	2	4
Модульний контроль	2				
Разом	32	8	4	4	14
Усього годин	90*	24	8	10	42

*з урахуванням модульного контролю

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи дитячої психології.

Тема 1. Предмет і структура дитячої психології.

Дитяча психологія як галузь психології. Мета та завдання дитячої психології. Методи дитячої психології. Предмет, принципи і завдання дитячої психології. Зв'язок дитячої психології з іншими науками (філософія, медицина, педагогіка, загальна та соціальна психологія).

Основні поняття теми: психологія, дитяча психологія.

Основна література: 2, 3, 4, 5. *Додаткова література:* 2, 8.

Тема 2. Методологія і методи дитячої психології.

Методологічні проблеми дитячої психології. Питання про рушійні сили психічного розвитку. Спостереження. Експеримент. Анкетування. Тестування. Бесіда. Вивчення продуктів творчої діяльності.

Основні поняття теми: психічний розвиток, спостереження, експеримент, анкетування, тестування, бесіда.

Практичне заняття 1. Історичний аналіз поняття «дитинство».

Основна література: 2, 3, 4, 5. *Додаткова література:* 2, 8.

Тема 3. Проблеми психічного розвитку особистості.

Загальне поняття про психічний розвиток. Рушійні сили, чинники й умови психічного розвитку. Основні теорії психічного розвитку. Культурно-історична концепція психічного розвитку Л.С.Виготського. Підходи до періодизації вікового розвитку. Періодизація вікового розвитку Д.Б.Ельконіна. Розвиток психіки в онтогенезі. Психічні новоутворення як показник розвитку психіки. Зв'язок психічних процесів з навчальною діяльністю. Види навчання та їх вплив на психічний розвиток. Пізнавальна діяльність як один із основних факторів психічного розвитку. Передумови і умови, які визначають розвиток. Взаємодія біологічних і соціальних факторів.

Основні поняття теми: психічний розвиток, концепція психічного розвитку, вікова періодизація, розвиток психіки, психічні новоутворення, психічні процеси, пізнавальна діяльність, біологічні фактори, соціальні фактори.

Практичне заняття 2. Вікові та сенситивні періоди розвитку дітей.

Основна література: 2, 3, 4, 5. *Додаткова література:* 2, 5, 8.

Тема 4. Розвиток пізнавальної сфери дітей раннього і дошкільного віку.

Розвиток пізнавальної сфери. Розвиток пізнавальних процесів на першому році життя. Мотиваційна сфера. Поняття психічних процесів дітей раннього віку. Виникнення сприймання та мислення в ранньому дитинстві. Особливості сенсорного розвитку дітей на різних етапах розвитку. Сучасні теорії розвитку мислення. Основні напрями розвитку пам'яті в дошкільному віці. Прояви активної уяви в життєдіяльності дитини.

Основні поняття теми: пізнавальна сфера, пізнавальні процеси, мотиваційна сфера, психічні процеси, сприймання, мислення, сенсорний розвиток, пам'ять, уява.

Семінарське заняття 1. Особливості розвитку пізнавальної сфери дитини дошкільного віку.

Основна література: 1, 2, 4. *Додаткова література:* 3, 5, 6.

Змістовий модуль 2. Психологічні особливості дитини у фазі новонародженості, немовлячому і ранньому віці.

Тема 5. Психічний розвиток дитини у фазі новонародженості.

Особливості психічного розвитку новонародженого. Анатомо-фізіологічні особливості новонародженого. Значення рефлексів новонародженого у розвитку дитини. Особливості розвитку органів чуття новонародженого. Розвиток емоційної сфери новонародженого. Криза новонародженості.

Основні поняття теми: розвиток, психічний розвиток, рефлекс.

Тема 6. Немовлячий вік і його особливості.

Загальна характеристика психічного розвитку немовлят. Спілкування як провідна діяльність немовляти. Роль рухової активності у психічному розвитку дитини. Розвиток відчуттів і сприймань немовляти. Передумови формування особистості дитини. Розвиток самосвідомості у немовлячому віці. Криза першого року життя.

Основні поняття теми: відчуття, сприймання, особистість, самосвідомість, криза.

Практичне заняття 3. Продуктивні види діяльності дошкільника.

Основна література: 1, 2, 3. *Додаткова література:* 2,8.

Тема 7. Особливості психічного розвитку дітей раннього віку.

Ранній вік і його значення у подальшому розвитку дитини. Формування предметної діяльності у ранньому дитинстві. Ранній вік як сенситивний період розвитку мовлення. Психологічна

характеристика поведінки дитини раннього віку. Розвиток самосвідомості у ранньому дитинстві. Ім'я і його значення у ранньому дитинстві. Криза трьох років.

Основні поняття теми: сенситивний період, предметна діяльність, поведінка, самосвідомість.

Практичне заняття 4. Управління розвитком самосвідомості дітей дошкільного віку.

Основна література: 1, 3, 5, 6. *Додаткова література:* 2, 6, 8.

Тема 8. Психологічна характеристика діяльності дитини у дошкільному віці.

Умови розвитку мотивів і потреб у різному віці в різних видах діяльності. Гра як провідна діяльність дітей дошкільного віку. Розвиток вольових якостей. Визначення предметної діяльності. Ознаки предметних дій. Зв'язок дій з предметами. Техніка предметних дій. Значення використання технічних засобів. Способи виконання дій з предметами. Розвиток предметної практичної діяльності.

Основні поняття теми: довільність поведінки, діяльність, ігрова діяльність, предметна діяльність, вольові якості, предметні дії.

Семінарське заняття 2. Характеристика психологічних передумов формування навчальної діяльності у дошкільному віці.

Основна література: 1, 2, 3. *Додаткова література:* 2, 8.

Змістовий модуль 3. Розвиток емоційно-вольової сфери та індивідуально-психологічних особливостей дітей дошкільного віку.

Тема 9. Особливості емоцій та почуттів дітей дошкільного віку.

Емоційний розвиток дитини як умова психічного здоров'я. Сфера потреб і сфера емоцій на різних вікових етапах. Розпізнавання емоцій. Механізми виникнення почуттів як складних емоційних синтезів. Основні напрями розвитку почуттів дітей дошкільного віку. Походження складних емоційних комплексів у дошкільному віці. Профілактика неврозів. Мета і мотив в поведінці дитини дошкільного віку. Розвиток довільної регуляції діяльності (за В.Котирло). Набута безпомічність, її причини і наслідки. Попередження вередувань, впертості та інших форм деструктивної активності.

Основні поняття теми: емоційний розвиток, психічне здоров'я, емоції, емоційні синтези, емоційні комплекси, неврози, деструктивна активність.

Семінарське заняття 3. Особливості розвитку волі дітей дошкільного віку.

Основна література: 1, 2, 4, 6. *Додаткова література:* 1, 3, 8.

Тема 10. Передумови і умови розвитку особистості дитини дошкільного віку.

Передумови розвитку особистості дитини. Роль спілкування з дорослими та діяльність як передумови розвитку особистості. Поява новоутворення «Я», «Я сам», його психологічний зміст. Особливості перших уявлень про себе. Організація педагогічної взаємодії в ранньому дитинстві. Спілкування з дорослими та моделювання їх поведінки в грі. Моральний розвиток, його рівні і стадії. Статеворольова ідентифікація. Дитина в групі. Нерегламентоване спілкування. Психологічні явища в дошкільній групі. Корекція соціального статусу і окремих дій.

Основні поняття теми: особистість, передумови розвитку особистості, кризові періоди, новоутворення «я», «я сам», особисто творчі ефекти, педагогічна взаємодія, моральний розвиток, статево-рольова ідентифікація, нерегламентоване спілкування.

Семінарське заняття 4. Роль соціального контексту та соціально-предметних діяльностей у формуванні особистості.

Основна література: 1, 3, 5, 6. *Додаткова література:* 2, 6, 8.

Тема 11. Розвиток темпераменту дітей дошкільного віку.

Проблема вродженого і набутого в походженні темпераменту. Спільне в прояві темпераменту в поведінці і діяльності дитини в період дитинства. Особливості розвитку темпераменту у немовлячому, ранньому і дошкільному віці. Вікові особливості виникнення і прояву різних властивостей темпераменту. Характер як відображення соціальної ситуації розвитку дитини. Сімейне виховання і характер. Прояви характеру на різних етапах розвитку дитини. Проблеми формування і корекції характеру.

Основні поняття теми: темперамент, поведінка, характер, тип вищої нервової діяльності, сангвінік, холерик, флегматик, меланхолік, загальмованість, аутизм, гіперактивність.

Практичне заняття 5. Психологічні особливості дітей різних типів темпераменту.
 Основна література: 2, 3, 4. Додаткова література: 1, 2, 8.

Тема 12. Психологічна готовність дитини до школи.

Поняття «готовність дитини до школи». Розвиток мотиваційної сфери дошкільників, ієрархія мотивів. Загальна характеристика мотивів поведінки дитини. Мотиви і цілі. Мотив як форма прояву потреб. Рівні потреб. Боротьба мотивів. Потяги, бажання. Підкорення мотивів свідомому керуванню. Компоненти та показники сформованості. Соціальна ситуація розвитку дитини при переході із закладу дошкільної освіти до школи. Поняття психологічної готовності до навчання в школі. Основні компоненти психологічної готовності дитини до школи.

Основні поняття теми: готовність дитини до школи, мотиваційна сфера, мотиви поведінки, потреби, потяги, бажання, свідоме керування.

Практичне заняття 6. Психологічна характеристика дітей 6 (7) років, проблеми початкового періоду навчання.

Основна література: 2, 4, 6. Додаткова література: 4, 9.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		2 курс					
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	4	4	4	4
Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	1	1	2	2	2	2
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10	2	20
Робота на практичному занятті	10	1	10	2	20	2	20
Виконання завдання для самостійної роботи	5	4	20	4	20	4	20
Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	71	-	83	-	93
Максимальна кількість балів		247					
Розрахунок коефіцієнта		4,12					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Зміст самостійної роботи студентів має таку структуру:

1. Опрацювати зміст тем за літературою.
2. Відповісти на питання до семінарського заняття.
3. Виконати завдання (оцінюється в 5 балів).

Змістовий модуль 1. Основи дитячої психології.

Тема 1. Предмет і структура дитячої психології.

1. Охарактеризувати місце дитячої психології у системі наукового знання .

Тема 2. Методологія і методи дитячої психології.

1. Охарактеризуйте вимоги до методів і процедури дослідження в дитячій психології.

Тема 3. Проблеми психічного розвитку особистості.

1. Охарактеризувати головні закономірності психічного розвитку дитини дошкільного віку.

Тема 4. Розвиток пізнавальної сфери дітей раннього і дошкільного віку.

1. Обґрунтувати новоутворення пізнавальної сфери у період раннього дитинства.

Змістовий модуль 2. Психологічні особливості дитини у фазі новонародженості, немовлячому і ранньому віці.

Тема 5. Психічний розвиток дитини у фазі новонародженості.

1. Обґрунтуйте значення рефлексів новонародженого у розвитку дитини.

Тема 6. Немовлячий вік і його особливості.

1. Обґрунтуйте важливість ролі спілкування з дорослими у психічному розвитку немовляти.

Тема 7. Особливості психічного розвитку дітей раннього віку.

1. Охарактеризуйте кризу трьох років та її значення у розвитку дитини.

Тема 8. Психологічна характеристика діяльності дитини у дошкільному віці.

1. Охарактеризувати рівні розвитку ігрової діяльності за Д. Ельконіним.
2. Обґрунтувати як іграшки впливають на психічний розвиток дитини дошкільного віку.

Змістовий модуль 3. Розвиток емоційно-вольової сфери та індивідуально-психологічних особливостей дітей дошкільного віку.

Тема 9. Особливості емоцій та почуттів дітей дошкільного віку.

1. Розробити психолого-педагогічні поради батькам щодо профілактики неврозів у дітей дошкільного віку.

Тема 10. Передумови і умови розвитку особистості дитини дошкільного віку.

1. Розробити діагностичний інструментарій щодо сформованості моральних уявлень у дошкільника.

Тема 11. Розвиток темпераменту дітей дошкільного віку.

1. Розробити психолого-педагогічні поради батькам щодо індивідуального підходу у вихованні дітей різних типів темпераменту.

Тема 12. Психологічна готовність дитини до школи.

1. Обґрунтувати показники психологічної готовності дитини до НУШ.
2. Розробити поради батькам першокласників.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
1	Предмет і структура дитячої психології	3	5
2	Методологія і методи дитячої психології	3	5
3	Проблеми психічного розвитку особистості	3	5
4	Розвиток пізнавальної сфери дітей раннього і дошкільного віку	3	5
5	Психічний розвиток дитини у фазі новонародженості	4	5
6	Немовлячий вік і його особливості	4	5
7	Особливості психічного розвитку дітей раннього віку	4	5
8	Психологічна характеристика діяльності дитини у дошкільному віці	4	5
9	Особливості емоцій та почуттів дітей дошкільного віку	3	5
10	Передумови і умови розвитку особистості дитини дошкільного віку	4	5
11	Розвиток темпераменту дітей дошкільного віку	3	5
12	Психологічна готовність дитини до школи	4	5
	Разом	42	60

Критерії оцінювання самостійної роботи

Якісними критеріями оцінювання виконання самостійної роботи студентами є:

1. Повнота виконання завдання: елементарна, фрагментарна, повна, неповна.
2. Рівень самостійності студента: під керівництвом викладача, консультація викладача, самостійно.
3. Рівень сформованості навчально-інформаційних умінь (роботи з підручником, складання плану, конспекту, вміння користуватися бібліотекою, спостереження, експеримент тощо).
4. Рівень сформованості навчально-інтелектуальних умінь (визначення понять, аналіз, синтез, порівняння, класифікація, систематизація, узагальнення, абстрагування, вміння відповідати на запитання, вміння виконувати творчі завдання тощо).
5. Рівень сформованості фахових методичних вмінь: низький (володіння умінням здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу); середній (володіння умінням вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань); достатній (уміння застосовувати набуті знання у стандартних практичних ситуаціях); високий (володіння умінням творчо-пошукової діяльності).

Рівень навчальних досягнень студентів	Оцінка	Критерії оцінювання самостійної роботи
Високий рівень	5	Завдання відзначається повнотою виконання без допомоги викладача. Студент самостійно вибирає інформаційні джерела; користується широким арсеналом засобів доказу своєї думки, вирішує складні проблемні завдання методичного характеру; аналізує та прогнозує педагогічні явища; уміє ставити та розв'язувати проблеми; володіє уміннями творчо-пошукової діяльності
Достатній рівень	4	Завдання відзначається неповнотою виконання без допомоги викладача. Студент критично ставиться до отриманої інформації; наводить аргументи; зіставляє, узагальнює, систематизує інформацію під керівництвом викладача; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних педагогічних ситуаціях
Середній рівень	3	Завдання відзначається неповнотою виконання за консультацією викладача. Студент застосовує запропонований вчителем спосіб отримання інформації з декількох джерел; має фрагментарні навички в роботі з підручником, науковими джерелами; має стійкі навички роботи з конспектом; аналізує навчальний матеріал, порівнює і робить висновки, самостійно володіє більшою частиною навчального матеріалу; вибирає відомі способи дій для виконання фахових методичних завдань
Початковий рівень	2	Завдання відзначається фрагментарністю виконання за консультацією викладача або під його керівництвом. Студент усвідомлює недостатній обсяг інформації; застосовує запропонований викладачем спосіб отримання інформації з одного джерела; має фрагментарні уявлення про роботу з науковим джерелом; демонструє розуміння отриманої інформації, розуміння висновків з певного питання; володіє умінням здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу. У студента відсутні сформовані уміння та навички
Низький	1	Завдання відзначається фрагментарністю виконання під керівництвом викладача. У студента не сформовані необхідні практичні уміння роботи. Більшість передбачених освітньою програмою навчальних завдань не виконано

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль проводиться в тестовій формі і містить 25 різних за формою тестів. За кожну правильну відповідь на 1 тестове завдання виставляється 1 бал, за неправильну відповідь – 0 балів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Форма проведення: тестування. Максимальна кількість балів: 40 балів.

Критерії оцінювання:

Тестові завдання: питання 1 – 15 (тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді), 16 – 18 (тестові завдання з вибором кількох правильних відповідей), 19 – 22 (тестові завдання на встановлення відповідності та послідовності), 23-25 (тестові завдання на завершення речення) оцінюються в 1 бал.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

1. Предмет, об'єкт, завдання дитячої психології.
2. Зв'язок дитячої психології з іншими науками.
3. Класифікація методів дослідження.
4. Основні методологічні принципи психологічного дослідження.
5. Експериментальні дослідження дитячої психології.
6. Закономірності дитячого розвитку.
7. Зарубіжні та вітчизняні теорії розвитку.
8. Особливості розвитку періоду немовляти.
9. Поняття діяльності та її види
10. Комплекс поживлення, його характеристики та умови виникнення.
11. Напрямки психічного розвитку в період немовляти.
12. Проблеми періодизації розвитку особистості у дитячому віці.
13. Кризові періоди від народження до 6 (7) років.
14. Передумови і умови, які визначають психічний розвиток.
15. Поняття провідної діяльності та її види.
16. Значення діяльності для психічного розвитку дитини.
17. Роль біологічних та соціальних факторів у психічному розвитку.
18. Загальна характеристика спілкування.
19. Емоційність в спілкування немовлят.
20. Іграшка як засіб спілкування.
21. Специфіка спілкування дитини в ранньому віці.
22. Особливості прояву уваги в немовлячому віці і ранньому дитинстві.
23. Розвиток властивостей уваги.
24. Спілкування. Види і функції спілкування.
25. Передумови і умови розвитку особистості дитини.
26. Визначення предметної діяльності. Ознаки предметних дій.
27. Поняття гри. Гра як провідний вид діяльності.
28. Сутність гри, її види.
29. Особливості психічного розвитку раннього дитинства.
30. Новоутворення та провідна діяльність раннього дитинства.
31. Пізнавальні інтереси в старшому дошкільному віці.
32. Значення трудової діяльності для психічного розвитку дитини.
33. Пам'ять та увага дошкільника.
34. Увага в структурі пізнавальної діяльності дошкільника.
35. Виникнення сприймання та мислення в ранньому віці.
36. Оволодіння засобами та способами сприймання.
37. Психологічні основи сенсорного виховання.
38. Співвідношення видів мислення в старшому дошкільному віці.
39. Виникнення і розвиток мислення.
40. Мислення дітей молодшого і середнього віку.
41. Особливості пам'яті в молодшому і середньому дошкільному віці.
42. Уява, її особливості.
43. Розвиток активної уяви в процесі гри.
44. Емоції, їх розвиток.
45. Значення емоційного комфорту для психічного розвитку дитини.
46. Поява і розвиток почуттів дитини.
47. Особливості розвитку темпераменту в дошкільному віці.
48. Вікові особливості прояву різних властивостей темпераменту
49. Характер як відображення розвитку дитини.
50. Сімейне виховання характер та темперамент.
51. Передумови розвитку здібностей у дітей раннього віку.
52. Моральний розвиток, його рівні і стадії.
53. Загальна характеристика мотивів поведінки дитини.

- 54. Мотив як форма прояву потреб. Рівні потреб.
- 55. Поняття психологічної готовності до навчання в школі.
- 56. Основні компоненти психологічної готовності дитини до школи.

6.6. Шкала відповідності оцінок.

Рейтингова оцінка	Кількість балів	Оцінка
A	90-100	Відмінно
B	82-89	Дуже добре
C	75-81	Добре
D	69-74	Задовільно
E	60-68	Достатньо
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

7. Навчально-методична карта дисципліни «Дитяча психологія» (II курс)

Разом: 90 год., лекції – 24 год., семінарські заняття – 8 год., практичні заняття – 10 год., самостійна робота – 42 год., модульний контроль – 4 год.

Модулі	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I				ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II				ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III			
Назва модуля	ОСНОВИ ДИТЯЧОЇ ПСИХОЛОГІЇ				ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДИТИНИ У ФАЗІ НОВОНАРОДЖЕНОСТІ, НЕМОВЛЯЧОМУ І РАНЬОМУ ВІЦІ				РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНО-ВОЛЬОВОЇ СФЕРИ ТА ІНДИВІДУАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ			
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Теми лекцій	Предмет і структура дитячої психології	Методологія і методи дитячої психології.	Проблеми психічного розвитку особистості	Розвиток пізнавальної сфери дітей раннього і дошкільного віку	Психічний розвиток дитини у фазі новонародженості	Немовлячий вік і його особливості	Особливості психічного розвитку дітей раннього віку	Психологічна характеристика діяльності дитини у дошкільному віці	Особливості емоцій та почуттів дітей дошкільного віку	Передумови і умови розвитку особистості дитини дошкільного віку	Розвиток температури дітей дошкільного віку	Психологічна готовність дитини до школи
Теми семінарських занять				Особливості розвитку пізнавальної сфери дитини дошкільного віку				Характеристика психологічних передумов формування навчальної діяльності у дошкільному віці	Особливості розвитку волі дітей дошкільного віку	Роль соціального контексту та соціально-предметних діяльностей у формуванні особливостей		
Теми практичних занять		Історичний аналіз поняття «дитинство»	Вікові та сенситивні періоди розвитку дітей			Продуктивні види діяльності дошкільника	Управління розвитком самосвідомості дітей дошкільного віку				Психологічні особливості дітей різних типів темпераменту	Психологічна характеристика дітей 6 (7) років, проблеми початкового періоду навчання
Самостійна робота	П.6.2.	П.6.2.	П.6.2.	П.6.2.	П.6.2.	П.6.2.	П.6.2.	П.6.2.	П.6.2.	П.6.2.	П.6.2.	П.6.2.
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1				Модульна контрольна робота 2				Модульна контрольна робота 3			
Підс. контр.	Екзамен											

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова) література:

1. Брайсон Т., Сігел Д. Досить істерик! Комплексний підхід до гармонійного виховання дитини / Т. Брайсон, Д. Сігел – К.: «Наш формат», 2018. – 264 с.
2. Дуткевич Т.В. Дитяча психологія / Т.В. Дуткевич – К.: Центр навчальної літератури, 2017. – 424 с.
3. Дуткевич Т.В. Дошкільна психологія / Т.В. Дуткевич – К.: Центр навчальної літератури, 2017. – 392 с.
4. Павелків Р.В. Дитяча психологія: практикум / Р.В. Павелків, О.П. Цигипало. – Рівне: Волинські обереги, 2012. – 320 с.
5. Поліщук В. Вікова і педагогічна психологія: навч. посіб. / В. Поліщук – Суми: Університетська книга, 2017. – 352 с.
6. Рубенфельд Д., Чуа Е. Три сили. Як виховують в успішних спільнотах / Рубенфельд Д., Чуа Е. – К.: «Yakaboo Publishing», 2017. – 304 с

Додаткова література:

1. Беляєва О., Кирилова О. Гіперактивна дитина / О. Беляєва, О. Кирилова. – К.: Основа, 2018. – с. 176.
2. Галанов О. Психічний та фізичний розвиток дитини від народження до 1 року / О. Галанов. – К.: Ранок, 2016. – с. 112.
3. Гресь А. Розвиток емоційного інтелекту 5-6 років / А. Гресь. – К.: Основа, 2018. – с. 96.
4. Корнеєва О. Ваша дитина йде до школи. Поради батькам майбутніх першокласників / О. Корнеєва. – К.: Богдан, 2013. – с. 208.
5. Максименко Д. Розвиток розумової діяльності дітей дошкільного віку / Д. Максименко. – К.: ЦУЛ, 2018. – с. 192.
6. Максименко Д.С. Здоров'я дитини в сучасному інформаційному середовищі / Д.С. Максименко. – К.: ЦУЛ, 2018. – с. 224.
7. Малихіна М. Дитина у світі емоцій / М. Малихіна. – К.: Основа, 2018. – с. 156.
8. Павелків Р.В. Психодіагностичний інструментарій в умовах дошкільного закладу / Р.В. Павелків, О.П. Цигипало. – К.: Центр навчальної літератури, 2017. – с. 226
9. Робінсон К., Ароніка Л. Ви, Ваша дитина і школа / К. Робінсон, Л. Ароніка. – Л.: Літопис, 2018. – с. 240.